

LAKIALOITE 25/2010 vp

Laki työsopimuslain 4 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

PERUSTELUT

Aloitteessa esitetään muutettavaksi työsopimuslain (55/2001) 4 luvun 6 §:ää siten, että työntekijän lapsen tai muun hänen taloudessaan vakituisesti asuvan lapsen, joka ei ole täyttänyt 13 vuotta, sairastuessa äkillisesti työntekijällä on oikeus saada lapsen hoidon järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi tilapäistä hoitovapaata. Lapsen sairauden takia annettavan tilapäisen hoitovapaan ikäraja nostetaan nykyisestä 10 vuodesta 13 vuoteen. Lisäksi ehdotetaan, että alle 18-vuotiaan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen vanhemmalla on sama oikeus.

Tilapäinen hoitovapaa on tarkoitettu lapsen sairauden aiheuttaman poikkeuksellisen hoidon järjestämiseksi tai lapsen hoitamiseksi. Suomen lainsäädännössä ei ole määritelty suositusikärajaa sille, minkä ikäisenä terveen lapsen voi jättää kotiin yksin. Kansainvälisesti esimerkiksi Englannissa National Society for the Prevention of Cruelty to Children (NSPCC) suosittelee, ettei alle 12-vuotiaasta lasta tulisi jättää yksin milloinkaan eikä alle 16-vuotiaasta tulisi jättää yksin yöllä. Työsopimuslaissa asetettu kymmenen vuoden ikäraja sairaan lapsen yksin jäämiselle on liian alhainen. 10-vuotias lapsi voi yksin ollessaan kokea voimakastakin pelkoa, eikä hän kykene arvioimaan omaa terveydentilaansa. Vanhempien hätä lasten selviämisestä yksin tuli esiin sikainfluenssan aiheuttaman pandemian aikana.

Oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen ei koske kymmenen vuotta täyttäneiden lasten vanhempia edes siinä tapauksessa, että lapsella on vamma, jonka vuoksi hän ei sairastuessaan selviydy yksin. Valtion ja kuntien virkaehtosopimuksissa oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen koskee jo nykyisin myös yli 10-vuotiaiden vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten hoitoa. Tämä oikeus tulisi ulottaa koskemaan kaikkia työntekijöitä, joilla on alle 18-vuotias vammaisen tai muulla tavoin vaikeasti sairas lapsi, joka ei äkillisesti sairastuessaan selviydy yksin. Virkaehtosopimuksen ehto koskee lapsia, joilla on esimerkiksi kehitysvamma, leukemia, vaikea sydänvika, vaikeasti tasapainotettava sokeritauti tai keuhkoastma. Myös työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pitänyt tärkeänä (TyVM 4/2006 vp), että hallitus selvittää mahdollisuudet laajentaa työsopimuslain mukainen oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen kattamaan äkillisesti sairastuneiden yli 10-vuotiaiden vammaisten ja pitkäaikaissairaiden lasten hoito.

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen keskeisiin periaatteisiin kuuluu lapsen etu (3 artikla). Hoitovapaan kehittämisen lähtökohtana tulee olla lapsen tarpeet ja lapsen etu. Lapsen kannalta paras vaihtoehto on isän tai äidin oleminen kotona ainakin sen ajan, kunnes muu hoito saadaan järjestymään. Työ- ja perhe-elämän joustava yhteensovittaminen edistää työhyvinvointia

ja työntekijöiden jaksamista ja tukee vanhempien mahdollisuuksia lasten kasvatuksesta ja hyvinvoinnista huolehtimiseen. Tukemalla vanhemmuutta tuetaan lasten hyvinvointia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työsopimuslain 4 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä tammikuuta 2001 annetun työsopimuslain (55/2001) 4 luvun 6 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 533/2006, seuraavasti:

4 luku

Perhevapaat

6 §

Tilapäinen hoitovapaa

Työntekijän lapsen tai muun hänen taloudestaan vakituisesti asuvan lapsen, joka ei ole täyttänyt 13 vuotta, tai alle 18-vuotiaan vammaisen tai pitkäaikaissairaana lapsen sairastuessa äkillisesti työntekijällä on oikeus saada lapsen hoi-

don järjestämiseksi tai tämän hoitamiseksi tilapäistä hoitovapaa enintään neljä työpäivää kerrallaan. Sama oikeus on myös lapsen vanhemmalla, joka ei asu tämän kanssa samassa taloudessa. Tilapäiseen hoitovapaaseen oikeutetut saavat olla tilapäisellä hoitovapaalla saman kalenterijakson aikana, mutta eivät yhtäaikaisesti.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2010

Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Päivi Räsänen /kd

Kari Kärkkäinen /kd
Bjarne Kallis /kd
Merikukka Forsius /kok